

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2008. június 19.*

A C-319/06. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2006. július 20-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: J. Enegren és G. Rozet, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Luxemburgi Nagyhercegség** (képviseli: C. Schiltz, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič és E. Levits (előadó)
bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2007. szeptember 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

¹ Keresetlevelében az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség:

– mivel kijelentette, hogy a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi

irányelv átültetéséről és a munkajog alkalmazása ellenőrzésének szabályozásáról szóló, 2002. december 20-i törvény (*Mémorial* A 2002, 3722. o.; a továbbiakban: 2002. december 20-i törvény) 1. cikke (1) bekezdése 1., 2., 8. és 11. pontjának rendelkezései a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek minősülnek;

- mivel hiányosan ültette át a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1997. L 18., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 431. o.), 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának rendelkezéseit;

- mivel a 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdésében a munkavállalókat Luxemburgba kiküldeni kívánó vállalkozások jogbiztonságának biztosítása érdekében szükségeshez képest nem kellő egyértelműséggel fogalmazta meg az illetékes nemzeti hatóságok általi ellenőrzéshez szükséges tájékoztatáshoz való hozzáférésre vonatkozó feltételeket; és

- mivel e törvény 8. cikkében előírta, hogy az ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat egy Luxemburgban lakóhellyel rendelkező eseti megbízottnál kell megőrizni;

nem teljesítette a 96/71 irányelv 3. cikkének (1) és (10) bekezdéséből, valamint az EK 49. és az EK 50. cikkből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 2 A 96/71 irányelv 3. cikke „A munkaviszonyra vonatkozó szabályok” cím alatt az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy bármelyik állam jogát is kell alkalmazni a munkaviszonyra, az 1. cikk (1) bekezdésében említett vállalkozások biztosítják a területükön kiküldetésben lévő munkavállalóknak az alábbi kérdésekkel kapcsolatos, munkaviszonyra vonatkozó szabályokat [helyesen: az alábbi kérdésekkel kapcsolatos munka- és foglalkoztatási feltételeket], amelyeket a munkavégzés helye szerinti tagállamban:

- törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezés, illetve

- olyan kollektív megállapodás [helyesen: kollektív szerződés] vagy választottbírószági határozat állapít meg, amelyet a (8) bekezdés értelmében általánosan alkalmazandónak nyilvánítottak, amennyiben azok a mellékletben említett tevékenységekre vonatkoznak:

- a) maximális munkaidő és minimális pihenőidő;

- b) minimális éves szabadság;

- c) minimális bérszint, beleértve a túlóradíjakat; ez a pont nem vonatkozik a kiegészítő foglalkozási nyugdíjrendszerekre;

- d) munkavállalók rendelkezésre bocsátásának feltételei, különösen a munkaerő-kölcsönzéssel foglalkozó vállalkozások esetében;

- e) munkahelyi egészség, biztonság és higiénia;

- f) védintézkedések a várandós vagy gyermekágyas nők, gyermekek és fiatalok munkaviszonyára vonatkozó szabályokat illetően;

- g) férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód, és más megkülönböztetést tiltó rendelkezések.

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában az 1. cikk c) pontjában említett minimális bérszint fogalmát annak a tagállamnak a nemzeti jogszabályai, illetve gyakorlata határozzák meg, amelynek a területén a munkavállaló kiküldetésben tartózkodik.

[...]

(10) Ez az irányelv nem zárja ki, hogy a tagállamok a Szerződésnek megfelelően, a hazai vállalkozásokra és más államok vállalkozásaira az egyenlő bánásmód alapján alkalmazzák:

- a munkaviszonyra vonatkozó szabályokat az (1) bekezdés első albekezdésében említetteken kívüli ügyek tekintetében, amennyiben a közrendre vonatkozó [helyesen: a közrenddel kapcsolatos] rendelkezésekről van szó;
- a (8) bekezdés szerinti kollektív megállapodásokban [helyesen: kollektív szerződésekben] vagy választottbírószági határozatokban megállapított és a mellékletben említetteken kívüli tevékenységekkel kapcsolatos, munkaviszonyra vonatkozó szabályokat.”

3 A 96/71 irányelv elfogadásakor az ezen irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésére vonatkozó 10. sz. nyilatkozatot (a továbbiakban: 10. sz. nyilatkozat) az Európai Unió Tanácsának jegyzőkönyvébe az alábbi kifejezésekkel vették fel:

„A Tanács és a Bizottság kijelentették:

»A 'közrendre vonatkozó [helyesen: közrenddel kapcsolatos] rendelkezések« szavakat úgy kellene érteni, mint amelyek olyan kötelező rendelkezéseket takarnak, amelyektől nem lehet eltérni, és amelyek természetüknél és célkitűzésüknél fogva közérdeken alapuló kényszerítő követelményeknek felelnek meg. E rendelkezések tartalmazzák különösen a kényszermunka tilalmát, illetve a hatóságok szerepét a munkafeltételekre vonatkozó szabályozás betartásának ellenőrzésében.«”

A luxemburgi szabályozás

4 A 2002. december 20-i törvény 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek minősül különösen a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. június 19-i római egyezmény jóváhagyásáról szóló 1986. március 27-i törvény értelmében a megállapodás vagy szerződés jellegű rendelkezésekre vonatkozóan, és így a Luxemburgi Nagyhercegség területén tevékenységet gyakorló minden munkavállalóra – beleértve az ideiglenes, bármilyen időtartamú vagy természetű kiküldetésben lévőket is – alkalmazandó valamennyi olyan törvényi, rendeleti, közigazgatási, valamint az általánosan kötelezőnek nyilvánított kollektív szerződésekből, illetve az általánosan kötelező kollektív szerződéshez hasonló alkalmazási körű választottbírószági döntésből eredő rendelkezés, amely az alábbiakra vonatkozik:

1. írásba foglalt munkaszerződés vagy a munkaadónak a munkavállalóval szembeni, a szerződés, illetve a munkaviszony feltételeire vonatkozó tájékoztatási kötelezettségéről szóló, 1991. október 14-i 91/533/EGK [tanácsi] irányelv (HL L 288., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 3. o.) alapján készített okirat;
2. a szociális minimálbér és a díjazásnak a megélhetési költségek változásához való automatikus hozzáigazítása;
3. a munkaidő és a heti pihenőidő;
4. a fizetett szabadság;

5. a kollektív szabadságok;
6. a törvényes munkaszüneti napok;
7. a munkaerő-kölcsönzés alapján végzett munka és a munkaerő-kölcsönzés szabályozása;
8. részmunkaidős és határozott időre szóló foglalkoztatás szabályozása;
9. védintézkedések a gyermekek és fiatalok a várandós vagy gyermekágyas nők munkaviszonyára vonatkozó szabályokat illetően;
10. a hátrányos megkülönböztetés tilalma;
11. a kollektív szerződések;
12. a kötelező inaktivitás a rossz időjárás vagy technikai okok miatti kényszerszabadságról szóló jogszabálynak megfelelően;
13. illegális vagy jogellenes munka, beleértve az azoknak a munkavállalóknak a munkavállalási engedélyére vonatkozó rendelkezéseket, akik nem állampolgárai az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamának;

14. a munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészsége általában véve, és különösen a társadalombiztosítási törvénykönyv 154. cikkének megfelelően megállapított Balesetbiztosító Egyesület baleset-megelőzési követelményei és a munkavállalók munkahelyi biztonságáról és egészségéről szóló 1994. június 17-i módosított törvény 14. cikke alapján a Conseil d'État kötelező véleménye és a képviselőház elnökei konferenciájának hozzájárulásával meghozott nagyhercegi rendelet útján megállapított biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelmények.

(2) A jelen cikk első bekezdésének rendelkezései állampolgárságra tekintet nélkül alkalmazandók bármely vállalkozásnál munkaviszonyban álló munkavállalókra, a vállalkozás honosságának és jogi vagy tényleges székhelyének érintése nélkül.”

5 A 2002. december 20-i törvény 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A jelen törvény 1. cikkének rendelkezései azokra a vállalkozásokra is alkalmazandók – kivéve a tengeri kereskedelmi hajózás hajószemélyzetét –, amelyek a szolgáltatások transznacionális nyújtása keretében munkavállalókat küldenek a Luxemburgi Nagyhercegség területére.

(2) A fenti (1) bekezdés értelmében kiküldetés alatt értendők többek között az érintett vállalkozások által végrehajtott alábbi műveletek, feltéve hogy a kiküldő vállalkozás és a munkavállaló a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással:

1. valamely munkavállaló akár rövid vagy előre meghatározott időtartamú kiküldése a Luxemburgi Nagyhercegség területére a jelen cikk (1) bekezdésében említett vállalkozások nevében és irányítása alatt, a kiküldő vállalkozás és a szolgáltatásnak Luxemburgban letelepedett vagy ott működő címzettje között létrejött szerződés alapján;

2. valamely munkavállaló akár rövid vagy előre meghatározott időtartamú kiküldése a Luxemburgi Nagyhercegség területére a vállalkozás tulajdonában lévő telephelyre vagy azon csoport tulajdonában lévő vállalkozáshoz, amelybe a kiküldő vállalkozás tartozik;

3. az ideiglenes munkáról, illetve a munkaerő-kölcsönzésről szóló 1994. május 19-i törvény alkalmazásának sérelme nélkül munkaerő-kölcsönzéssel foglalkozó vállalkozás vagy munkaerőt rendelkezésre bocsátó vállalkozás által munkavállaló rövid vagy előre meghatározott idejű kiküldése a Luxemburgi Nagyhercegség területén letelepedett vagy ott működő vállalkozáshoz.

(3) Kiküldetésben lévő munkavállaló alatt értendő minden olyan munkavállaló, akinek a szokásos munkavégzési helye külföldön van, és aki munkáját korlátozott ideig a Luxemburgi Nagyhercegség területén végzi.

(4) A munkaviszony fogalmát a luxemburgi jog határozza meg.”

6 A 2002. december 20-i törvény 7. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A jelen törvény alkalmazásában annak a vállalkozásnak – beleértve azt a vállalkozást is, amely a Luxemburgi Nagyhercegség területén kívüli székhellyel rendelkezik, vagy amelynek a szokásos munkavégzési helye luxemburgi területen kívül található –, amelynek egy vagy több munkavállalója Luxemburgban végez tevékenységet, beleértve a jelen törvény 1. és 2. cikke rendelkezéseinek megfelelően ideiglenes kiküldetésben lévőket is, a munka megkezdése előtt az Inspection du travail et des mines (munka- és bányafelügyelet) rendelkezésére kell bocsátania egyszerű kérelemre és a lehető legrövidebb idő alatt az ellenőrzéshez szükséges tájékoztatást, és különösen:

- a munkavállalók családi és keresztnévét, születési idejét és helyét, állampolgárságát, családi állapotát és foglalkozását;

- a munkavállaló pontos képesítését;

- azon minőséget, amelyben alkalmazzák a vállalkozásnál, és a rendszeres beosztását;

- a munkavállalók lakóhelyét és adott esetben szokásos tartózkodási helyét;

- amennyiben szükséges, a tartózkodási engedélyt és a munkavállalási engedélyt;

- a luxemburgi munkavégzési helyet vagy helyeket, és a munka időtartamát;

- az E 101 nyomtatvány másolatát, vagy adott esetben azoknak a társadalombiztosítási szervezeteknek a pontos megjelölését, amelyeknek a munkavállalók tagjai a luxemburgi területen való tartózkodásuk alatt;

- a munkaszerződés vagy a munkaadónak a munkavállalóval szembeni, a szerződés, illetve a munkaviszony feltételeire vonatkozó tájékoztatási kötelezettségéről szóló, 1991. október 14-i 91/533/EGK irányelv alapján készített okirat másolatát.

(2) Nagyhercegi rendelet pontosíthatja a jelen cikk alkalmazását.”

7 Ugyanennek a törvénynek a 8. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Bármely általában külföldön letelepedett és külföldi székhelyű vagy olyan vállalkozás, amelynek Luxemburgban nincs állandó székhelye adójogi értelemben, és amelynek egy vagy több munkavállalója végez valamilyen címen tevékenységet Luxemburgban, köteles a jelen törvényből, különösen annak a fenti 7. cikkéből eredő kötelezettségek ellenőrzéséhez szükséges dokumentumokat Luxemburgban egy ott lakóhellyel rendelkező eseti megbízottnál megőrizni.

Az említett dokumentumokat a lehető legrövidebb idő alatt be kell mutatni a munka- és bányafelügyeletnek annak egyszerű kérelmére. A munka- és bányafelügyeletet a vállalkozás vagy az előző bekezdésben említett megbízottja postai tértivevényes ajánlott levélben köteles előre tájékoztatni a dokumentumok pontos letéti helyéről, legkésőbb a tervezett munkaviszony megkezdése előtt.”

A pert megelőző eljárás

8 2004. április 1-jei felszólító levelében a Bizottság közölte a luxemburgi hatóságokkal, hogy a 2002. december 20-i törvény ellentétes lehet a közösségi joggal. Különösen e törvény:

– a 96/71 irányelv 3. cikke (1) és (10) bekezdésének követelményeit meghaladó munka- és foglalkoztatási feltételeket ír elő a valamely másik tagállamban letelepedett és Luxemburgba munkavállalókat kiküldő vállalkozásokra;

- nem biztosítja a kiküldetésben lévő munkavállalóknak a heti pihenőidőn kívüli egyéb pihenőidők betartását (napi pihenőidő);

 - nem kellően egyértelmű a jogbiztonság biztosításához, azáltal, hogy arra kötelezi a Luxemburgba munkavállalókat kiküldő vállalkozásokat, hogy a munka megkezdése előtt bocsássák a munka- és bányafelügyelet rendelkezésére egyszerű kérelemre és lehető legrövidebb idő alatt az ellenőrzéshez elengedhetetlenül szükséges tájékoztatást; és

 - korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát azáltal, hogy megköveteli azon vállalkozásoktól, amelyeknek a székhelye a Luxemburgi Nagyhercegség területén kívül van, vagy amelyeknek nincs állandó székhelye, hogy az ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat ebben a tagállamban lakóhellyel rendelkező eseti megbízottnál helyezték letétbe.
- 9 2004. augusztus 30-i válaszában a Luxemburgi Nagyhercegség úgy érvelt, hogy az ebben a felszólító levélben hivatkozott első kifogás tárgyát képező munka- és foglalkoztatási feltételekre a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésében előírt „a közrendre vonatkozó [helyesen: a közrenddel kapcsolatos] rendelkezések” vonatkoznak.
- 10 A Luxemburgi Nagyhercegség elismerte az említett felszólító levélben hivatkozott második kifogás megalapozottságát.
- 11 Az ugyanebben a levélben szereplő harmadik és negyedik kifogást illetően e tagállam megállapította egyrészt, hogy a 2002. december 20-i törvény 7. cikke nem írt elő előzetes nyilatkozatot, másrészt pedig hogy a törvény által előírt dokumentumokat őrző letéteményes nevének a munka- és bányafelügyelettel való közlésére vonatkozó kötelezettség megkülönböztetéstől mentes, az ezen adminisztráció által gyakorolt ellenőrzések elvégzéséhez elengedhetetlen követelmény volt.

- 12 Mivel a Bizottság nem elégedett meg e válaszokkal, megismételte a kifogásait egy 2005. október 12-i indokolással ellátott véleményben, amelyben felhívta a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy az e vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül tegyen eleget a kötelezettségeinek.
- 13 A Luxemburgi Nagyhercegség, miután hathetes póthatáridőt kért, nem tartotta szükségesnek, hogy válaszoljon az említett indokolással ellátott véleményre.
- 14 Következésképpen a Bizottság az EK 226. cikk alapján a jelen kötelezettségzegés megállapítása iránti keresetet indította.

A keresetről

A 96/71 irányelv 3. cikke (1) és (10) bekezdésének helytelen átültetésére alapított első kifogásról

A felek érvei

- 15 Első kifogásával a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség helytelenül ültette át a 96/71 irányelv 3. cikkének (1) és (10) bekezdését.

- 16 A Bizottság különösen úgy véli, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség – azáltal, hogy tévesen minősíti a vitatott követelmények által érintett területekre vonatkozó nemzeti rendelkezéseket a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek, és így előírja a területére munkavállalókat kiküldő vállalkozásoknak e rendelkezések betartását – a 96/71 irányelv által előírtakon felüli kötelezettségeket ró e vállalkozásokra. Ezen intézmény szerint a közrendnek az ezen irányelv 3. cikke (10) bekezdésében szereplő fogalmát nem határozhatja meg egyoldalúan minden egyes tagállam, mivel nem alkalmazhatja egyoldalúan a munkajoga minden kötelező rendelkezését egy másik tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtókra.
- 17 Először is ilyen kötelezettségnek minősülne a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének első pontjában előírt azon kötelezettség, hogy csak a vállalkozással írásbeli munkaszerződés vagy a 91/533 irányelv értelmében azzal egy tekintet alá eső egyéb okirat alapján kapcsolatban álló munkavállalókat küldjék ki.
- 18 E tekintetben a Bizottság emlékeztet arra, hogy a 91/533 irányelv rendelkezései betartásának ellenőrzése mindenképpen az érintett vállalkozás székhelye szerinti, ezen irányelvet átültető tagállam hatóságainak feladata, és kiküldetés esetén nem a fogadó állam feladata.
- 19 Másodszor a díjazásnak a megélhetési költségek növekedéséhez a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 2. pontjában előírt automatikus hozzáigazítását illetően a Bizottság azt állítja, hogy a luxemburgi jogszabály ellentétes a 96/71 irányelvvvel, amely csak a minimálbérekre vonatkozóan írja elő a bérszinteknek a fogadó tagállam általi szabályozását.
- 20 Harmadszor a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 8. pontjában előírt részmunkaidős és határozott idejű foglalkoztatásra vonatkozó szabályozás betartását illetően a Bizottság úgy érvel, hogy a 96/71 irányelv alapján a fogadó tagállam nem kényszerítheti a részmunkaidős és a határozott idejű foglalkoztatásra vonatkozó szabályozását a területére munkavállalókat kiküldő vállalkozásokra.

- 21 Negyedszer a kollektív szerződések betartására vonatkozóan a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 11. pontjában előírt kötelezettséget illetően a Bizottság úgy érvel, hogy nem minősülnek tartalmuktól függetlenül a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek a valamely aktuskategóriába mint olyanba tartozó aktusok.
- 22 A Luxemburgi Nagyhercegség úgy érvel, hogy a Bizottság első kifogásában említett követelmények mind a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdése szerinti nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezésekre vonatkoznak. E tekintetben egyrészt azt állítja, hogy a 10. sz. nyilatkozatnak nem lehet jogi kötelező ereje, másrészt pedig hogy a közrenddel kapcsolatos rendelkezések fogalom magában foglalja mindazokat a rendelkezéseket, amelyek a fogadó állam véleménye szerint megfelelnek a közérdeken alapuló kényszerítő követelményeknek. Továbbá a Luxemburgi Nagyhercegség a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 376., 36. o.) elfogadásához vezető jogalkotási eljárásra hivatkozik.

A Bíróság álláspontja

– Előzetes észrevételek

- 23 A Luxemburgi Nagyhercegség védekezésül előadott legfőbb érve megválaszolásához előzetesen ki kell emelni, hogy a 2006/123 irányelvnek a 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint nem célja a 96/71 irányelv helyébe lépni, mivel összeütközés esetén utóbbi érvényesül. Következésképpen e tagállam nem hivatkozhat a 2006/123 irányelv elfogadásához vezető jogalkotási eljárásra a 96/71 irányelv valamely rendelkezése általa állított értelmezésének alátámasztása érdekében.

- 24 A 96/71 irányelv tizenharmadik preambulumbekzdéséből következően a tagállamok jogszabályait össze kell hangolni, hogy meghatározzák a minimális védelmet nyújtó kötelező szabályok azon legalacsonyabb szintjét, amelyet a fogadó országban be kell tartaniuk azoknak a munkáltatóknak, akik munkavállalókat küldenek ki oda (lásd a C-341/05. sz. Laval un Partneri ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-11767. o.] 59. pontját).
- 25 Így ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok biztosítják, hogy bármelyik állam jogát is kell alkalmazni a munkaviszonyra, a másik tagállamban letelepedett vállalkozások, amelyeknek transznacionális szolgáltatásnyújtás keretében a saját területükön vannak kiküldetésben munkavállalói, biztosítják a kiküldetésben lévő munkavállalóknak az ugyanebben a cikkben említett kérdésekre vonatkozó azon munka- és foglalkoztatási feltételeket, amelyeket a munkavégzés helye szerinti tagállamban állapítottak meg (a C-490/04. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6095. o.] 18. pontja).
- 26 Ennek érdekében e rendelkezés kimerítően felsorolja azokat a kérdéseket, amelyekben a tagállamok a fogadó tagállamban hatályban lévő szabályokat érvényesíthetik.
- 27 A 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdése azonban elismeri a tagállamok számára azon lehetőséget, hogy a Szerződésnek megfelelően megkülönböztetéstől mentesen írjanak elő a saját területükre munkavállalókat kiküldő vállalkozások számára az e cikk (1) bekezdése első albekezdésében említetteken kívüli kérdésekre vonatkozó munka- és foglalkoztatási feltételeket, amennyiben a közrenddel kapcsolatos rendelkezésekről van szó.
- 28 Amint a 2002. december 20-i törvény 1. cikkének (1) bekezdéséből – amely kimondja, hogy az e bekezdés 1–14. pontjában említett rendelkezések a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek minősülnek – következik, a Luxemburgi Nagyhercegség az említett irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésére kívánt hivatkozni.

- 29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti rendelkezések tagállam általi rendészeti és biztonsági törvényekké minősítése azokra a rendelkezésekre vonatkozik, amelyek betartását az érintett tagállam politikai, társadalmi, illetve gazdasági szervezetének védelme szempontjából lényegesnek tartották, annyira, hogy annak betartását az e tagállam nemzeti területén élő bármely személyre vagy ott behatárolható bármely jogviszonyra vonatkozóan előírják (a C-369/96. és C-376/96. sz., Arblade és társai egyesített ügyekben 1999. november 23-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-8453. o.] 30. pontja).
- 30 Ezért a Luxemburgi Nagyhercegség állításával ellentétben a személyek szabad mozgásának alapelvétől való eltérést szolgáló közrendi kifogást megszorítóan kell értelmezni, és annak tartalmát a tagállamok nem határozhatják meg egyoldalúan (lásd a személyek szabad mozgását illetően a C-503/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2006. január 31-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1097. o.] 45. pontját).
- 31 A 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésével összefüggésben ez eltérést jelent azon elvtől, amely szerint azok a kérdések, amelyekben a fogadó állam a jogszabályait alkalmazhatja azokra a vállalkozásokra, amelyek munkavállalókat küldenek ki a területére, kimerítően vannak felsorolva ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésében. Következésképpen ezen első rendelkezést szigorúan kell értelmezni.
- 32 Végül a 10. sz. nyilatkozat, amellyel kapcsolatban a főtanácsnok jogosan állapította meg az indítványa 45. pontjában, hogy arra hivatkozni lehet a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdése első francia bekezdése értelmezésének alátámasztására, megállapítja, hogy a „közrendre vonatkozó [helyesen: a közrenddel kapcsolatos] rendelkezések” szavakat úgy kell tekinteni, mint amelyek olyan kötelező rendelkezéseket takarnak, amelyekről nem lehet eltérni, és amelyek természetüknél és céljuknál fogva megfelelnek a közérdeken alapuló kényszerítő követelményeknek.
- 33 Mindenesetre a 96/71 irányelv e rendelkezése megállapítja, hogy az általa előírt lehetőségre való hivatkozás nem mentesíti a tagállamokat az EK-Szerződésből eredő, és különösen a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó kötelezettségek

betartása alól, amelynek elősegítését ezen irányelv ötödik preambulumbekzdése is hangsúlyozza.

34 E megfontolásokra tekintettel kell megvizsgálni a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének előírásait, amelyeknek a Bizottság vitatja a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek való minősítését.

– A 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában előírt, az írásbeli szerződésre vagy a 91/533 irányelv alapján kiállított okiratra vonatkozó követelményről

35 Előzetesen hangsúlyozni kell, hogy e követelmény olyan kérdésre vonatkozik, amelyet nem említ a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő lista.

36 A Luxemburgi Nagyhercegség úgy érvel egyrészt, hogy a vitatott követelmény csak a 91/533 irányelv 2. és 3. cikkében említett feltétel megisméltése, másrészt pedig hogy a közrendre vonatkozik, mivel célja a munkavállalók védelme.

37 Amint azt a 91/533 irányelv második preambulumbekzdése hangsúlyozza, a munkaviszonyok formai követelményeknek való alárendelésének szükségessége lényeges a munkavállalók jogai esetleges megsértésével szembeni jobb védelem és a munkaerőpiacon való nagyobb átláthatóság biztosítása érdekében.

- 38 Azonban az említett irányelv 9. cikkének (1) bekezdéséből az is következik, hogy a tagállamok elfogadják azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek.
- 39 Következésképpen minden munkáltató, beleértve azokat is, akik munkavállalókat küldenek ki, a 91/533 irányelv 4. cikke (1) bekezdése előírásának megfelelően a letelepedésük szerinti tagállam jogszabályai alapján az ezen irányelv által előírt kötelezettségek alá tartozik.
- 40 Meg kell tehát állapítani, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában előírt követelmény betartását azon tagállam biztosítja, ahonnan a kiküldött munkavállalók származnak.
- 41 Ezért a vitatott rendelkezés azon hatással jár, hogy a munkavállalókat Luxemburgba kiküldő vállalkozásokat olyan kötelezettségnek veti alá, amelyek már a székhelyük szerinti tagállamban is vonatkoznak rájuk. Végül a 96/71 irányelvnek a munkavállalók védelmére vonatkozó szabályok legalacsonyabb szintje betartásának biztosítására vonatkozó célja még inkább feleslegesség teszi egy ilyen kiegészítő kötelezettség létezését, ami az azzal járó eljárásokra tekintettel visszatarthatja a valamely másik tagállamban letelepedett vállalkozásokat a szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlásától.
- 42 Ugyanakkor, bár az állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem ellentétes a közösségi joggal, ha a tagállamok a jogszabányaik vagy a szociális partnerek között létrejött kollektív szerződések hatályát minden személyre kiterjesztik, aki ellenszolgáltatás fejében – akár időleges jelleggel – munkát végez, a munkáltató székhelyétől függetlenül, az ilyen lehetőség attól a feltételtől függ, hogy a fogadó tagállam területén ideiglenesen munkát végző érintett munkavállalók nem részesülnek már azonos vagy lényegében hasonló védelemben azon kötelezettségek alapján, amelyek a munkáltatójukat a székhelye szerinti tagállamban már terhelik (lásd ebben az értelemben a C-445/03. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2004. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10191. o.] 29. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

43 A Bíróság már különösen megállapította, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága mint a Szerződés alapelve csak a közérdeken alapuló kényszerítő indokokkal igazolt és a fogadó tagállam területén tevékenységet végző bármely személyre vagy vállalkozásra alkalmazható szabályozásokkal korlátozható annyiban, amennyiben ezen érdeket nem védik azok a szabályok, amelyek a szolgáltatásnyújtóra a székhelye szerinti tagállamban vonatkoznak (lásd a fent hivatkozott Arblade és társai ügyben hozott ítélet 34. pontját, valamint a C-49/98., C-50/98., C-52/98–C-54/98. és C-68/98–C-71/98. sz., Finalarte és társai egyesített ügyekben 2001. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-7831. o.] 31. pontját).

44 Mivel ez az eset áll fenn a munkavállalóknak a 91/533 irányelv által biztosított, és a Luxemburgi Nagyhercegség által hivatkozott védelmét illetően, meg kell állapítani, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában előírt követelmény nem felel meg a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdése első francia bekezdésének annyiban, amennyiben azt nem a Szerződésnek megfelelően írják elő.

– A díjazásnak a megélhetési költségek változásához való automatikus hozzáigazítására vonatkozó, a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 2. pontjában előírt követelményről

45 A Bizottság által benyújtott keresetből kitűnik, hogy a Bizottság nem azt a tényt vitatja, hogy a minimálbérek a megélhetési költségekhez igazítják, mivel egy ilyen követelmény – amint azt a Luxemburgi Nagyhercegség megjegyzi – kétségtelenül a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjába tartozik, hanem azt a körülményt, hogy ezen indexálás a díjazások összességére vonatkozik, beleértve azokat a fizetéseket is, amelyek nem tartoznak a minimálbér kategóriába.

46 A Luxemburgi Nagyhercegség azonban úgy érvel, hogy a 96/71 irányelv e rendelkezése hallgatólagosan lehetővé teszi a fogadó tagállamnak, hogy az összes fizetés meghatározására vonatkozó rendszerét alkalmazza a területére munkavállalókat kiküldő vállalkozásokra.

- 47 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a közösségi jogalkotó a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontján keresztül a tagállamoknak a fizetésekre vonatkozó beavatkozási lehetőségét a minimálbér mértékében kívánta korlátozni. Ebből az következik, hogy a 2002. december 20-i törvénynek a minimálbéren kívüli fizetéseknél a megelőzetési költségek változásához való automatikus hozzáigazítására vonatkozó követelménye nem tartozik a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében említett kérdések alá.
- 48 A Luxemburgi Nagyhercegség azonban azt állítja, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdése 2. pontjának követelménye a társadalmi béke Luxemburgban való biztosítására irányul, és hogy ez alapján a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett a közrenddel kapcsolatos követelménynek minősül, azáltal, hogy védi a munkavállalókat az infláció hatásaival szemben.
- 49 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 96/71 irányelv ezen rendelkezése megengedi a fogadó tagállamnak a munka- és foglalkoztatási feltételeknek a területükre munkavállalókat kiküldő vállalkozásokra történő alkalmazását a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében említettekén kívüli kérdések tekintetében, amennyiben a közrenddel kapcsolatos rendelkezésekről van szó. Ezért a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésében előírt ezen fenntartás kivételt jelent az ezen irányelv által megállapított rendszer alól, valamint eltérést a szolgáltatásnyújtás szabadsága alapelvtől, amelyen az említett irányelv alapszik, és szigorúan kell értelmezni.
- 50 Így a Bíróságnak volt alkalma pontosítani, hogy bár a tagállamok lényegében szabadon, a nemzeti szükségleteiknek megfelelően határozhatják meg a közrenddel kapcsolatos követelményeket, e fogalmat közösségi összefüggésben, nevezetesen a szolgáltatásnyújtás alapvető szabadságától való eltérés igazolásakor azonban, szigorúan kell értelmezni, oly módon, hogy annak tartalmát az egyes tagállamok ne határozhassák meg egyoldalúan az európai közösségi intézmények ellenőrzése nélkül (lásd ebben az értelemben a C-36/02. sz. Omega-ügyben 2004. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-9609. o.] 30. pontját). Ebből következően a közrend kizárólag egy alapvető társadalmi érdeket érintő, valós és megfelelően komoly fenyegetés esetében hívható fel (lásd a C-54/99. sz. Église de scientologie ügyben 2000. március 14-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-1335. o.] 17. pontját).

- 51 Fontos emlékeztetni arra, hogy azokhoz az okokhoz, amelyekre valamely tagállam a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvétől való eltérés igazolása érdekében hivatkozhat, az e tagállam által hozott korlátozó intézkedés megfelelőségének és arányosságának vizsgálatát alátámasztó alkalmas bizonyítékokat vagy elemzést, valamint az érvelését alátámasztó konkrét bizonyítékokat is csatolni kell (lásd ebben az értelemben a C-254/05. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2007. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4269. o.] 36. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 52 Ezért ahhoz, hogy a Bíróság értékelhesse, hogy a szóban forgó intézkedések szükségesek és arányosak-e a közrend védelmére vonatkozó célkitűzéshez képest, a Luxemburgi Nagyhercegségnek olyan tényeket kellett volna bemutatnia, amelyek lehetővé teszik annak bizonyítását, hogy a béreknek a megélhetési költségek változásához való automatikus hozzáigazítására vonatkozó követelménynek a Luxemburgba kiküldött munkavállalókra történő alkalmazása hozzájárulhat-e, és mennyiben, e célkitűzés megvalósításához.
- 53 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség a munkavállalók vásárlóereje és a társadalmi béke védelmére vonatkozó célkitűzések általában véve történő hivatkozására szorítkozik, anélkül hogy az elfogadott intézkedések szükségességének és arányosságának értékelését lehetővé tévő tényre hivatkozna.
- 54 Következésképpen a Luxemburgi Nagyhercegség nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 2. pontja a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett, a közrenddel kapcsolatos rendelkezések közé tartozik.
- 55 Következésképpen e tagállam nem hivatkozhat a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésében említett, a közrenddel kapcsolatos kivételre annak érdekében, hogy a területén kiküldetést teljesítő vállalkozásokra alkalmazza a minimálbéren kívüli béreknek a megélhetési költségek változásához való automatikus hozzáigazítására vonatkozó követelményt.

– A 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 8. pontjában előírt részmunkaidős és határozott időre szóló foglalkoztatás szabályozására vonatkozó követelményről

- 56 A Luxemburgi Nagyhercegség azt állítja, hogy egy ilyen rendelkezés a teljes munkaidős és a részmunkaidős munkavállalók közötti egyenlő bánásmódnak és egyenlő díjazásnak az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelv (HL L 14., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 267. o.) és az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv (HL L 175., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 368. o.; a továbbiakban: 1999/70 irányelv) által megállapított elvének garantálásával a munkavállalók védelmének biztosítására irányul.
- 57 Hangsúlyozni kell, hogy a fent említett követelmény a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő listán nem említett kérdésre vonatkozik.
- 58 Nem vitatott, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 8. pontjából eredő kötelezettségek – tekintettel az azokhoz kapcsolódó előírásokra – akadályozzák a munkavállalókat Luxemburgba kiküldeni kívánó vállalkozásokat a szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlásában.
- 59 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 97/81 és az 1999/70 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállamok feladata volt végrehajtani azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy megfeleljenek ezen irányelveknek.
- 60 Következésképpen mivel a vitatott nemzeti rendelkezésben előírt követelmény betartását a munkavállalókat Luxemburgban kiküldeni kívánó vállalkozás székhelye szerinti tagállamban ellenőrzik ugyanazon okok miatt, mint amelyeket a jelen ítélet 41–43. pontja ismertet, a Luxemburgi Nagyhercegség nem hivatkozhat a 96/71

irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdésére alapított, a közrenddel kapcsolatos kivételre a vitatott nemzeti követelmény igazolása érdekében.

61 Ebből következik, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 8. pontja nem felel meg a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdése első francia bekezdésének.

– A 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 11. pontjában szereplő kollektív szerződésekre vonatkozó, feltétlenül érvényesítendő nemzeti jogi rendelkezésekre vonatkozó követelményről

62 A 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése meghatározza azokat a jogi eszközöket, amelyekkel megállapítják a fogadó tagállamnak az ugyanezen bekezdés a)–g) pontjában említett kérdésekre vonatkozó, a kiküldetésben lévő munkavállalóknak biztosított munka- és foglalkoztatási feltételeit. E rendelkezés második francia bekezdése különösen az általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződésekre vonatkozik.

63 E rendelkezéshez hasonlóan a 2002. december 20-i törvény 1. cikkének (1) bekezdése megállapítja, hogy a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek minősülnek a különösen az 1–14. pontjában említett kérdésekre vonatkozó, általánosan kötelezőnek nyilvánított kollektív szerződésekből eredő rendelkezések. A 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 11. pontja megemlíti a kollektív szerződésekre vonatkozó rendelkezéseket.

64 Egy ilyen rendelkezés azonban nem minősülhet a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett, a közrenddel kapcsolatos kivételnek.

- 65 Először is semmi nem indokolja, hogy a kollektív szerződésekre vonatkozó rendelkezések – vagyis azok, amelyek a kidolgozást és a végrehajtást tartalmazzák – önmagukban és további pontosítás nélkül a közrend fogalmába tartozhassanak.
- 66 E megállapítás vonatkozik másodszor e kollektív szerződéseknek a rendelkezéseire is, amelyek összességükben, és azon egyszerű oknál fogva, hogy ilyen típusú aktusokból erednek, szintén nem tartozhatnak ilyen fogalom hatálya alá.
- 67 Harmadszor a Luxemburgi Nagyhercegség nem tudja alátámasztani azon feltevést, amely szerint a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 11. pontja a végén a tagállamoknak a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdésének második francia bekezdése alapján biztosított engedélyt konkretizálja. E rendelkezés ugyanis kizárólag az általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződésekben meghatározott munka- és foglalkoztatási feltételekre vonatkozik. Ugyanakkor nem erről van szó az említett 1. cikk (1) bekezdésének 11. pontjában, amely kifejezetten és ugyanezen 1. cikk bevezető mondatával ellentétben az egyszerű kollektív szerződésekre vonatkozik.
- 68 Ezért a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdésének 11. pontja nem felel meg a 96/71 irányelv 3. cikke (10) bekezdése első francia bekezdésének.
- 69 Következésképpen az előzőekből következik, hogy a Bizottság által hivatkozott első kifogás megalapozott.

A 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének maximális munkaidőre és minimális pihenőidőre vonatkozó a) pontja hiányos átültetésére alapított második kifogásról

A felek érvei

- 70 Második kifogásával a Bizottság a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a maximális munkaidő és minimális pihenőidő betartására vonatkozó a) pontjának hiányos átültetését rója fel a Luxemburgi Nagyhercegségnek.
- 71 A Luxemburgi Nagyhercegség elismerte e kifogás megalapozottságát és utalt arra, hogy elfogadta a 2002. december 20-i törvény módosításáról szóló 2006. május 19-i törvény 4. cikkét (*Mémorial A 2006*, 1806. o.) a nemzeti jogszabályoknak a releváns közösségi rendelkezéseknek való megfeleltetése érdekében.

A Bíróság álláspontja

- 72 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a kötelezettségzegés fennállását azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a tagállam az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártakor volt, és a Bíróság nem veheti figyelembe az azóta bekövetkezett változásokat (lásd különösen a C-168/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2004. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8227. o.,] 24. pontját; a C-433/03. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2005. július 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-6985. o.] 32. pontját, és a C-354/06. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2007. szeptember 27-én hozott ítélet 7. pontját).

73 Ugyanakkor a jelen esetben a felek nem vitatják, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártakor nem fogadta el a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának a nemzeti jogrendjébe történő teljes átültetésének biztosításához szükséges intézkedéseket.

74 Következésképpen a Bizottság által hivatkozott második kifogás megalapozott.

Az EK 49. cikknek a 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdésében előírt részletes ellenőrzési szabályok egyértelműségének hiánya miatti megsértésére alapított harmadik kifogásról

A felek érvei

75 Harmadik kifogásával a Bizottság arra hivatkozik, hogy a 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdése az egyértelműség hiánya miatt jogbizonytalansággal járhat a Luxemburgba munkavállalókat kiküldeni kívánó vállalkozások számára. Így a minden vállalkozásra vonatkozó azon kötelezettség, hogy a munka megkezdése előtt a munka- és bányafelügyelet rendelkezésére bocsássák egyszerű kérelemre és a lehető legrövidebb idő alatt az ellenőrzéshez szükséges tájékoztatást, kiküldetés esetén egy előzetes nyilatkozattételi eljáráshoz hasonlítana, amely összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel. Ha nem is áll fenn ez az eset, módosítani kellene a vitatott rendelkezés szövegét minden jogi félreérthetőség elkerülése érdekében.

76 A Luxemburgi Nagyhercegség úgy véli, hogy a 2002. december 20-i törvény 7. cikke (1) bekezdésének szövege kellően egyértelmű, és hogy semmiképpen nem ír elő előzetes nyilatkozattételi kötelezettséget. E tekintetben úgy gondolja, hogy az

ellenőrzéshez szükséges tájékoztatásnak a „munka megkezdése előtti” rendelkezésre bocsátása azt jelenti, hogy az említett információkat közölni lehet a munka megkezdésének napján.

A Bíróság álláspontja

77 Először is meg kell állapítani, hogy mivel a 2002. december 20-i törvény nem ír elő a munkavállalókat kiküldő vállalkozás és a munka- és bányafelügyelet közötti semmilyen egyéb információközlést, nehéz megérteni, hogy az utóbbi milyen módon követelhet tájékoztatást e vállalkozástól a munka megkezdése előtt, amennyiben nem lehet tudomása az említett vállalkozás luxemburgi területen való jelenlétéről anélkül, hogy utóbbi valamilyen módon előzetesen bejelentette volna a jövetelét. Ezért – amint azt a főtanácsnok megállapította az indítványa 76. pontjában – felvetődik a munkavállalókat kiküldeni kívánó vállalkozásnak juttatott szerep kérdése, amely szerep szükségképpen megelőzi a munka- és bányafelügyeletről eredő bármely információkérést, és amelyet mindenesetre nem határoz meg a 2002. december 20-i törvény.

78 Ez alapján nem lehet releváns az említett törvény 7. cikkének (1) bekezdésében szereplő, a „munka megkezdése előtt” kifejezésnek a Luxemburgi Nagyhercegség által elfogadott értelmezése. Nyilvánvaló ugyanis, hogy egy ilyen kifejezés nemcsak azt jelenti, hogy az információkat éppen a munka megkezdésének napján kell szolgáltatni, hanem lehetővé teszi az e napot megelőző többé-kevésbé hosszú időszak figyelembevételét is.

79 Másodszor, és amint azt a főtanácsnok megállapította az indítványa 74. pontjában, a munka- és bányafelügyelet átszervezéséről szóló 1974. április 4-i törvény (*Mémorial*

A 1974., 486. o.) rendelkezéseiből – amely törvényre hivatkozik a 2002. december 20-i törvény 9. cikkének (2) bekezdése ezen adminisztráció ellenőrzési jogkörének meghatározása érdekében –, és különösen ezen 1974. április 4-i törvény 13–17. cikkéből következik, hogy a munka- és bányafelügyelet elrendelheti a kiküldött munkavállaló tevékenységének azonnali abbahagyását, ha utóbbi munkáltatója nem tesz eleget az információnyújtásra vonatkozó vele szembeni meghagyásnak. Másfelől az említett törvény 28. cikke előírja, hogy e kötelezettség figyelmen kívül hagyása büntetőeljárást vonhat maga után az érintett vállalkozással szemben.

80 E körülményekre tekintettel hangsúlyozni kell, hogy a luxemburgi területen kiküldetéssel élni kívánó vállalkozás által követendő előzetes nyilatkozattételi eljárás kétértelmű.

81 Ugyanakkor a 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdését jellemző ezen kétértelműségek visszatartják a Luxemburgba munkavállalókat kiküldeni kívánó vállalkozásokat a szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlásától. Egyrészt ugyanis e vállalkozások jogainak és kötelezettségeinek terjedelme nem tűnik ki pontosan e rendelkezésből. Másrészt azok a vállalkozások, amelyek nem tartották be az említett rendelkezés által előírt kötelezettségeket, nem elhanyagolható szankcióknak teszik ki magukat.

82 Következésképpen a 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdése a világhossz hiánya és a kétértelműség miatt összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel.

A negyedik kifogásról: az EK 49. cikk megsértése az érintett vállalkozások arra való kötelezése folytán, hogy egy Luxemburgban lakóhellyel rendelkező eseti megbízottat jelöljenek ki az illetékes nemzeti hatóságok által gyakorolt ellenőrzéshez szükséges dokumentumok megőrzésére

A felek érvei

⁸³ Negyedik kifogásával a Bizottság úgy vélekedik, hogy a 2002. december 20-i törvény 8. cikke – azáltal, hogy a luxemburgi területen kívüli székhelyű, és Luxemburgba munkavállalókat kiküldő vállalkozásokat arra kötelezi, hogy a kiküldetés megkezdése előtt egy Luxemburgban lakóhellyel rendelkező eseti megbízottnál helyezték letétbe az e törvény alkalmazásából eredő kötelezettségeik ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat, és azokat határozatlan időre hagyják ott a szolgáltatást követően – a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül. A 96/71 irányelv 4. cikkében előírt együttműködési és tájékoztatási rendszer ugyanis feleslegessé tenné az ilyen kötelezettséget.

⁸⁴ A Luxemburgi Nagyhercegség mindenekelőtt megállapítja, hogy azon együttműködési mechanizmus, amelyre a Bizottság hivatkozik, nem teszi lehetővé az illetékes közigazgatási hatóságoknak, hogy a szükséges hatékonysággal végezzék el az általános ellenőrzéseket. Végül pontosítja, hogy a vitatott nemzeti rendelkezés nem követel meg semmilyen különös jogi formát a megbízotti feladatot illetően. Végül az ellenőrzéshez szükséges dokumentumoknak a kiküldetést követő időszakban eseti megbízottnál való letétbe helyezésén kívül e dokumentumok letétbe helyezését csak az érintett szolgáltatás megkezdésével egyező napon követelik meg.

A Bíróság álláspontja

- 85 Nem vitatott, hogy a 2002. december 20-i törvény 8. cikkében előírt kötelezettség a más tagállamban letelepedett vállalkozások számára olyan adminisztratív és gazdasági többletterhekkel jár, hogy ez utóbbiak a verseny szempontjából nincsenek azonos helyzetben a fogadó tagállamban letelepedett munkaadókkal, és ez visszatarthatja őket attól, hogy e tagállamban szolgáltatásokat nyújtsanak.
- 86 Egyrészt ugyanis a vitatott rendelkezés előírja, hogy azon letéteményes, amelynél a szükséges dokumentumokat letétbe helyezik, Luxemburgban rendelkezzen székhellyel.
- 87 Másrészt az említett rendelkezés különösen a 2002. december 20-i törvény 7. cikkében említett tájékoztatásra vonatkozó dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettséget állapít meg, azon időszak meghatározása nélkül azonban, amely alatt e dokumentumokat őrizni kell, és annak pontosítása nélkül, hogy az ilyen kötelezettség csak a szolgáltatásnyújtást követő időszakra vonatkozik, vagy a szolgáltatás megkezdését megelőző időszakra is.
- 88 A Luxemburgi Nagyhercegség a szolgáltatásnyújtás szabadsága ilyen korlátozásának igazolása érdekében a munkajogi jogszabályok betartásának a munka- és bányafelügyelet általi hatékony ellenőrzése lehetővé tételének szükségességére hivatkozik.
- 89 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy a munkavállalók hatékony védelme megkövetelheti, hogy bizonyos dokumentumok rendelkezésre álljanak a szolgáltatásnyújtás helyén, vagy legalábbis elérhető és egyértelműen azonosított helyen a fogadó tagállam területén e tagállamnak az ellenőrzések elvégzésével megbízott hatóságai számára (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Arblade és társai ügyben hozott ítélet 61. pontját).

- 90 A Bíróság azonban azon kötelezettséget illetően, hogy rendelkezésre álljanak, és megőrizzenek bizonyos dokumentumokat a fogadó államban lakóhellyel rendelkező olyan természetes személy lakóhelyén, aki azokat megbízottként vagy az őt kijelölő munkáltató meghatalmazottjaként őrzi még azt követően is, hogy a munkáltató már nem foglalkoztat munkavállalókat e tagállamban, a fent hivatkozott Arblade és társai ügyben hozott ítélet 76. pontjában hozzátette, hogy nem elég a szolgáltatásnyújtás ilyen korlátozásának igazolása érdekében, hogy az ilyen dokumentumoknak a fogadó tagállam területén való jelenléte általában véve megkönnyítse e tagállam hatóságai ellenőrzési feladatának teljesítését. Az is szükséges, hogy e hatóságok ne tudják hatékonyan végrehajtani az ellenőrzési feladatukat, ha e vállalkozás nem rendelkezik e tagállamban olyan megbízottal vagy meghatalmazottal, aki őrzi az említett dokumentumokat. E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy a dokumentumoknak a fogadó tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes személynél való őrzésére vonatkozó kötelezettség nem igazolható (lásd a fent hivatkozott Arblade és társai ügyben hozott ítélet 77. pontját).
- 91 A jelen esetben a Luxemburgi Nagyhercegség nem hozott fel semmilyen konkrét bizonyítékot azon feltevés alátámasztása érdekében, amely szerint egyedül a szóban forgó dokumentumok Luxemburgban lakóhellyel rendelkező megbízott általi megőrzése tenné lehetővé az említett hatóságoknak a rájuk háruló ellenőrzések elvégzését. Mindenesetre a szolgáltatásnyújtás helyén jelen lévő munkavállaló annak érdekében történő kijelölése, hogy az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére álljanak az ellenőrzéshez szükséges dokumentumok, a szolgáltatásnyújtás szabadságát kevésbé korlátozó intézkedést jelent, és éppen annyira hatékony, mint a vitatott kötelezettség.
- 92 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a fent hivatkozott Arblade és társai ügyben hozott ítélet 79. pontjában hangsúlyozta, hogy a 96/71 irányelv 4. cikkében előírt tagállamok közötti szervezett együttműködési, illetve tájékoztatási rendszer feleslegessé teszi ezen dokumentumoknak a fogadó tagállamban való megőrzését azután, hogy a munkáltató már nem alkalmaz ott munkavállalókat.
- 93 Következésképpen a Luxemburgi Nagyhercegség nem követelheti meg a munkavállalókat kiküldő vállalkozásoktól, hogy megtegyék a szükséges lépéseket az említett dokumentumok luxemburgi területen való megőrzése érdekében a szolgáltatásnyújtás befejezésekor.

94 Ezért nem lehet megkövetelni azt sem, hogy ugyanezeket a dokumentumokat egy Luxemburgban lakóhellyel rendelkező megbízott őrizze, amennyiben – mivel az érintett vállalkozás fizikailag jelen van a luxemburgi területen a szolgáltatásnyújtás végrehajtása során – a szóban forgó dokumentumok a kiküldött munkavállalónál is őrizhetők.

95 Végül hangsúlyozni kell, hogy bár a 2002. december 20-i törvény 8. cikkének (2) bekezdése nem ír elő kifejezetten az ellenőrzéshez szükséges dokumentumoknak a munka kezdete előtt Luxemburgban való őrzésére vonatkozó kötelezettséget, e rendelkezés pontosítja, hogy a megbízott személyazonosságát közölni kell az illetékes hatóságokkal legkésőbb a tervezett munkaviszony gyakorlása előtt. Ezért a Luxemburgi Nagyhercegség által állított azon értelmezést, amely szerint e dokumentumoknak csak a munka megkezdésének napján kell rendelkezésre állniuk, a vitatott rendelkezés nem támasztja alá. Mindenesetre az említett dokumentumoknak a munka megkezdését megelőző őrzésére vonatkozó ilyen kötelezettség a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül, amelynek a 96/71 irányelv 4. cikkében előírt, tagállamok közötti szervezett együttműködési, illetve tájékoztatási rendszer hatékonyságára vonatkozó pusztán kételyeken kívüli egyéb érvekkel történő igazolása a Luxemburgi Nagyhercegség feladata.

96 Az előzőekből következik, hogy mivel a 2002. december 20-i törvény 8. cikke összeegyeztethetetlen az EK 49. cikkel, a keresetnek teljes egészében helyt kell adni.

97 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség:

- mivel kijelentette, hogy a 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdése 1., 2., 8. és 11. pontjának rendelkezései a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek minősülnek;

- mivel hiányosan ültette át a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának rendelkezéseit;

- mivel a 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdésében a munkavállalókat Luxemburgba kiküldeni kívánó vállalkozások jogbiztonságának biztosítása érdekében szükségeshez képest nem kellő egyértelműséggel fogalmazta meg az illetékes nemzeti hatóságok általi ellenőrzéshez szükséges tájékoztatáshoz való hozzáférésre vonatkozó feltételeket; és

- mivel e törvény 8. cikkében előírta, hogy az ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat egy Luxemburgban lakóhellyel rendelkező eseti megbízottnál kell megőrizni,

nem teljesítette a 96/71 irányelv 3. cikkének (10) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből, valamint az EK 49. és az EK 50. cikkből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

⁹⁸ Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Luxemburgi Nagyhercegséget, mivel peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A Luxemburgi Nagyhercegség,

- mivel kijelentette, hogy a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetéséről és a munkajog alkalmazása ellenőrzésének szabályozásáról szóló, 2002. december 20-i törvény 1. cikke (1) bekezdése 1., 2., 8. és 11. pontjának rendelkezései a nemzeti közrenddel kapcsolatos rendészeti rendelkezéseknek minősülnek;**

- mivel hiányosan ültette át a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának rendelkezéseit;**

- mivel e 2002. december 20-i törvény 7. cikkének (1) bekezdésében a munkavállalókat Luxemburgba kiküldeni kívánó vállalkozások jogbiztonságának biztosítása érdekében szükségeshez képest nem kellő egyértelműséggel fogalmazta meg az illetékes nemzeti hatóságok általi ellenőrzéshez szükséges tájékoztatáshoz való hozzáférésre vonatkozó feltételeket; és**

- mivel az említett törvény 8. cikkében előírta, hogy az ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat egy Luxemburgban lakóhellyel rendelkező eseti megbízottnál kell megőrizni,**

nem teljesítette a 96/71 irányelv 3. cikkének (10) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből, valamint az EK 49. és EK 50. cikkből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Luxemburgi Nagyhercegséget kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások